

Natalia Maria Szulc

Procedury Azylowe i Praca Przymusowa wśród Azylantów i Uchodźców we Włoszech

Streszczenie

Wprowadzenie: Większość badaczy zgadza się, że istnieje związek między systemem azylowym a handlem ludźmi, jednak jego natura pozostaje niejasna i niedostatecznie zbadana. Od 2016 roku Włochy identyfikują rocznie od 2100 do 3800 potencjalnych ofiar pracy przymusowej. Liczne źródła podkreślają znaczący odsetek osób ubiegających się o azyl i uchodźców wśród tych potencjalnych ofiar i osób ocalałych z procedury. Przedstawiciele sieci zwalczających pracę przymusową zauważyli wzrost liczby azylantów i uchodźców wśród ofiar, zwłaszcza po 2015 roku. Badacze wskazują na „zuchodźczenie” rynku pracy i jednocześnie eksploatacji.

Cel: Głównym celem tej pracy było zbadanie związku między procedurami azyłowymi a pracą przymusową wśród azylantów i uchodźców we Włoszech. Uzasadnieniem dla podjęcia badań był między innymi brak danych koncentrujących się na konkretnych aspektach systemu azylowego w tym kontekście. Główne pytanie badawcze dotyczyło tego w jakim stopniu procedury azylowe mogą zwiększać lub zmniejszać problem pracy przymusowej wśród azylantów i uchodźców we Włoszech?

Aby odpowiedzieć na pytania badawcze, wyodrębniłam poszczególne etapy i rodzaje procedur azylowych, uwzględniając dostęp do procedur, rejestrację, procesy identyfikacyjne oraz dwa poziomy systemu recepcyjnego. W badaniu przeanalizowałam też procedury i problem pracy przymusowej przez pryzmat teorii niesprawiedliwości strukturalnej i jej nowych interpretacji. Celem było zbudowanie teorii ugruntowanej, ale i teorii zmiany, aby dostarczyć rekomendacji dla praktyków i aktorów systemów azylowego i przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Metodologia: Badania ma charakter eksploracyjny. Zastosowałam podejście mieszane, z użyciem sekwencyjnego projektu wyjaśniającego. Zgodnie z konstruktywistyczną teorią ugruntowaną, stale dostosowywałam ramy koncepcyjne w trakcie procesu badawczego. W pierwszej fazie przeprowadziłam ilościowy, dwufazowy przegląd systematyczny, który zdeterminował kolejne etapy badawcze. W ramach komponentu jakościowego przeprowadziłam siedem grup fokusowych z przedstawicielami systemu azylowego i sieci przeciwdziałania handlowi ludźmi we Włoszech. Żadne wcześniejsze badania nie uwzględniały perspektywy tej grupy. Jest to jedyna grupa osób, która współpracuje zarówno z ocalałymi z handlu ludźmi, jak i osobami poszukującymi ochrony międzynarodowej. Badania w dysertacji adresują tę lukę integrując perspektywy interesariuszy bezpośrednio zaangażowanych w systemy azylowe i w walkę z pracą przymusową. Do analizy zebranych danych zastosowałam metodę analizy tematycznej, a do kodowania jakościowego używałam oprogramowanie MAXQDA. Przykłady ewolucji kodów zostały uwzględnione w pracy.

Wyniki: Analiza danych wskazała na dwoistą naturę procedur azylowych, pokazując, jak mogą one zarówno chronić, jak i narażać azylantów i uchodźców na pracę przymusową w państwie przyjmującym. Elementy proceduralne, takie jak długość procesu, natura procedur Dublińskich, dostęp do informacji i warunki recepcyjne, czy przydzielenie do odpowiedniego ośrodka recepcyjnego, odgrywają w tym procesie istotną rolę. Ta dwoistość podkreśla znaczenie relacji między politykami azyłowymi, procedurami a pracą przymusową. Wyniki badań umożliwiły stworzenie ugruntowanej teorii, skoncentrowanej na dwoistej naturze procedur azylowych i wprowadzonej przeze mnie koncepcji "bezpiecznego kraju goszczącego" (ang. *safe host country*). Ponadto badania te podkreślają możliwą do uniknięcia naturę *niesprawiedliwości strukturalnej* w systemie azylowym i wprowadzają koncepcję "bezpiecznego kraju goszczącego" jako potencjalne rozwiązanie.